

# #Blijfsporten

Geldig vanaf 26 april 2021

## Protocol voor Zwembadexploitanten

[www.sport.vlaanderen/corona](http://www.sport.vlaanderen/corona)  
[www.blijfsporten.be](http://www.blijfsporten.be)



DE  
FITNESSORGANISATIE  
GEZOND EN ETHISCH SPORTEN IN DE FITNESS

**SKA**  
SPORT + KEURINGSARTSEN

  
Gezond Sporten  
Vlaanderen

**KSF**  
Vlaamse Sportfederatie

**isb**  
INSTITUUT VOOR  
SPORTRECHT EN RECREATIE

**SPORT.**  
VLAANDEREN

## Inhoud

Inleiding.....	3
<b>1. Hoe dit protocol gebruiken? .....</b>	<b>5</b>
<b>2. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers.....</b>	<b>6</b>
2.1. Algemeen .....	6
2.2. Afstand houden.....	8
2.3. Hygiëne .....	14
2.4. Samenscholing vermijden .....	17
2.5. Verluchting en CO2 .....	17
2.6. Technische/organisatorische aandachtspunten.....	19
<b>3. Elk <b>zwembad</b> moet een veilige werkplek zijn.....</b>	<b>21</b>
3.1. Algemeen .....	21
3.2. Afstand houden.....	21
3.3. Hygiëne .....	22
<b>4. <b>Afsluitende</b> bemerkingen.....</b>	<b>23</b>
Bijlage 1 // Desinfectie .....	24

## Inleiding

Dit protocol sluit aan bij het [‘basisprotocol sport en corona – vanaf 22 maart’](#). Dit (sub)protocol bevat de concrete richtlijnen en adviezen om zwembaden op een verantwoorde en veilige manier te kunnen openstellen binnen de geldende regelgeving.

Zwembaden mogen open voor alle leeftijden onder volgende voorwaarden:

- Enkel kinder-, instructie- en sportbaden mogen open.
- Recreatiezones en subtropische zwembaden moeten gesloten blijven.

Niet alle sportactiviteiten zijn mogelijk. De toegelaten sportactiviteiten vind je terug in het basisprotocol sport en corona – vanaf 8 maart. Dit onderliggende protocol bouwt daarop verder en bevat richtlijnen voor beheerders van sportinfrastructuur met het oog op het veilig openstellen van diverse vormen van sportinfrastructuur.

In de uitwerking van dit protocol werd steeds rekening gehouden met de federale richtlijnen voor sectorprotocollen zoals de zes gouden regels voor de burger en de 10 geboden van de onderneming. Deze regels werden in de protocollen geïntegreerd rekening houdend met de specifieke context van de sportsector.

De zes gouden regels zijn:

1. Respecteer de hygiëneregels
2. Doe je activiteiten liefst buiten
3. Denk aan kwetsbare mensen
4. Hou afstand (1,5 m)
5. Beperk je nauwe contacten
6. Volg de regels over bijeenkomsten/samenscholingen

De 10 basiselementen of ‘10 geboden’ voor de onderneming die in elk sectorprotocol moeten terug te vinden zijn, vind je hier:

1. Respecteer de geldende wetgeving
2. Duid een COVID-coördinator aan
3. Communiceer, informeer, motiveer
4. Social Distancing
5. Hygiëne
6. Reiniging en ontsmetting
7. Verluchting
8. Persoonlijke bescherming
9. Beheer besmette personen
10. Compliance en handhaving

Afstandsregels zijn ook in een zwembad niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep.

Kleedkamers en douches zijn toegankelijk. Wellnessaccommodaties (Jacuzzi’s, stoomcabines, hammams) blijven gesloten (zie onder 2.4 voor meer info).

**Infrastructuur die open mag, moet niet open.** Beheerders en lokale besturen beslissen zelf wanneer zij op een veilige en verantwoorde manier kunnen open gaan of blijven.

De richtlijnen uit het federale ministerieel besluit betreffende de coronamaatregelen moeten te allen tijde opgevolgd worden. Bij eventuele conflicten primeren de regels zoals bepaald in het federale mb met betrekking tot de coronamaatregelen op wat in dit protocol beschreven wordt.

*Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het ministerieel besluit van 28 oktober 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 23 april 2021.*

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	1	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Samenschooling in niet-georganiseerd verband	10	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden.
Samenschooling in georganiseerd verband	10	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Tot 19 jaar is dit exclusief begeleiders. Vanaf 19 jaar is inclusief begeleiders en moet de afstand van 1.5 meter steeds gewaarborgd worden.
Kampgroep	10	De groepsgrootte voor sportkampen, sportstages en sportklassen bedraagt in de paasvakantie maximum 10 personen voor kinderen en jongeren tot 18 jaar.
Publiek Indoor	1 lid van huisgenoten per deelnemer	Publiek is enkel toegelaten bij trainingen van kinderen tot 18 jaar (Dit geldt ook voor 1 begeleider bij een G-sporter of mensen die hulpbehoevend zijn).
Publiek Outdoor	1 lid van huisgenoten per deelnemer	Publiek is enkel toegelaten bij trainingen van kinderen tot 18 jaar (Dit geldt ook voor 1 begeleider bij een G-sporter of mensen die hulpbehoevend zijn)
CERM-aanvraag	/	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen. Deze aanvraag is ongeacht het aantal deelnemers verplicht als het gaat om een wedstrijd op de openbare weg.

Een lokale overheid kan steeds strengere limieten opleggen in functie van de epidemiologische situatie op het eigen grondgebied.

## 1. Hoe dit protocol gebruiken?

- Dit protocol bevat richtlijnen opgesteld door de klankbordgroep sport en corona.
- De eerste kolom geeft weer waarop de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de algemene richtlijnen, de derde kolom geeft verdere duiding over hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.
- Het eerste deel focust op de zwembadbezoekers, het tweede deel focust op de medewerkers van het zwembad. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor afstand houden, hygiëne en beperken van groepsvorming. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.

## 2. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers

### 2.1. Algemeen

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
<b>Covid-coördinator</b>	<p>Zorg steeds voor de aanwezigheid van een covid-verantwoordelijke op de site die goed op de hoogte is van de geldende maatregelen en die instaat voor sensibilisering en handhaving.</p> <p>Hoewel een gemeente over een eigen covid-coördinator kan beschikken moet in een sportinfrastructuur ook steeds een covid-verantwoordelijke ter plaatse zijn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Stel als beheerder een eigen covid-verantwoordelijke aan</li> </ul> <p>De aanwezigheid van een covid-verantwoordelijke kan als gedeelde verantwoordelijkheid gezien worden wanneer sportorganisaties gebruik maken van de infrastructuur. De beheerder kan afspraken maken met clubs zodat zij tijdens hun gebruik zelf instaan voor de aanwezigheid van een covid-verantwoordelijke.</p>
<b>Communicatie en sensibilisering in functie van verantwoordelijk gedrag van de sporters en hun begeleiders</b>	<p>Vraag sporters alert te zijn voor hun eigen gezondheid. Treed sensibiliserend op met betrekking tot de geldende maatregelen.</p> <p>Informeer de bezoekers over de 6 gouden regels.</p> <p>Communiqueer duidelijk over hoe sporters en bezoekers zich moeten gedragen. Maak hiervoor gebruik van de beschikbare gedragscodes.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">Gedragscode voor sporters</a></li> <li>• <a href="#">Gedragscode voor G-sporters</a></li> <li>• <a href="#">Gedragscode voor ouders</a></li> <li>• <a href="#">Gedragscode voor trainers</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een passage hierover in het reglement van interne orde</li> <li>• de regels omtrent zwembadbezoek duidelijk (affiches, rol-up banners, sociale media, website zwembad, animatiefilmpje, ...) communiceren en op de relevante plaatsen herhalen.</li> <li>• de regels actief naar specifieke gebruikersgroepen communiceren</li> <li>• Ben je een G-zwemmer, dan kan een begeleider mee in het zwembad gaan, op voorwaarde dat dit een huisgenoot of je vaste persoonlijke assistent is</li> </ul>
	<p>Zwemmers met ziektesymptomen zoals griepig gevoel, koorts, hoest, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komen niet sporten en kunnen de toegang tot het zwembad geweigerd worden.</p> <p>De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (<a href="http://www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/">www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/</a>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het reglement van interne orde biedt de mogelijkheid de toegang te verbieden aan elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen (VLAREM). Deze algemene regel kan verder gepreciseerd worden, dus ook Corona-specifieke items kunnen hier in opgenomen worden.</li> <li>• Werk je met een reservatiesysteem dan kan je bij vraag tot reservatie vooraf de uitsluitingsmaatregelen voor deelname doorgeven.</li> <li>• Bij de praktische mededelingen aan het onthaal kan je een aantal</li> </ul>

## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

		<p>corona-aandachtspunten toevoegen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Met communicatie, signalisatie en organisatorische maatregelen kan je verantwoordelijk gedrag aanmoedigen en de aandachtspunten belichten: affiches, markeringen, routing, ...</li> </ul>
	Verantwoordelijk gedrag ondersteunen	
<b>Registratieplicht</b>	<p>De contactgegevens van elke sporter moeten worden geregistreerd bij aankomst in een zwembad. Voor kinderen tot en met 12 jaar volstaat de registratie van de begeleider.</p> <p>Dit kan zich beperken tot een naam en een telefoonnummer of een emailadres. De gegevens moeten worden bewaard gedurende 14 kalenderdagen en mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden ter bestrijding van Covid19. De gegevens moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen. Ook voor publiek geldt eenzelfde registratieplicht.</p> <p>Bezoekers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven. Bezoekers of deelnemers die dit weigeren worden de toegang tot het de sportinfrastructuur bij aankomst ontzegd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Een reservatiesysteem kan een handig hulpmiddel zijn om de capaciteit in een sportinfrastructuur te beheersen en wachtrijen en teleurstellingen aan de kassa te vermijden.</li> <li>• Zo'n reservatiesysteem hoeft niet per se online, er zijn ook sportinfrastructuren waar er telefonisch gereserveerd kan worden. Werk je zonder reservatie, dan is het voor de bezoekers wel interessant om te weten wat de drukke en rustige momenten zijn. Er zijn ook sportinfrastructuren die op de website een teller hebben staan om aan te geven hoeveel plaats er nog is.</li> <li>• Als je met reservaties werkt, denk dan ook na over de annulatiemogelijkheden. Zorg voor gelijke kansen om te komen zwemmen</li> <li>• Je kan ook afspraken maken met clubs die gebruik maken van de infrastructuur om in te staan voor deze registratieplicht.</li> </ul>
<b>Mondmaskers</b>	<p>Sporters moeten geen mondmasker dragen tijdens het sporten. Het dragen van een mondmasker is wel verplicht bij het betreden van de overige publiek toegankelijke delen van een zwembad (gangen, toiletten, ...) tot de kleedhokjes en van de kleedhokjes tot de uitgang van het zwembad.</p> <p>Na de kleedhokjes is het dragen van een mondmasker om evidente redenen niet haalbaar. Vanaf hier moet extra aandacht besteed worden aan de afstandsregels (1,5m).</p> <p>Deze verplichting geldt niet voor jongeren tot en met 12 jaar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor sensibilisering en treed ook controlerend op.</li> </ul>

## 2.2. Afstand houden

Hou waar mogelijk altijd rekening met de 1,5 meter-regel tussen elke persoon of tussen verschillende gezelschappen van personen die onder hetzelfde dak wonen.

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	<p><b>Faciliteer de toepassing van de afstandsregels.</b> Voorkom dat er te veel bezoekers voor de beschikbare ruimte zijn. Dit doe je door het aantal bezoekers te doseren (gespreid in tijd en aangepaste maximum capaciteit) en je routing slim aan te pakken.</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p>	
	<p>Goede <b>signalisatie</b> moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Markeringen met de 1,5 meter afstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten</li> <li>• Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken.</li> <li>• Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik)</li> <li>• Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels</li> <li>• ...</li> </ul>
	<p>Van de bezoekers mag enige burgerzin verwacht worden, maar zie in de mate van het mogelijke toe op het respecteren van de afstandsregels en reageer wanneer nodig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Alle medewerkers hebben de taak toe te zien op het respecteren van de afstandsregels. Afhankelijk van de lokale afspraken spreken ze zelf bezoekers aan of verwittigen ze iemand die kan ingrijpen.</li> <li>• Zorg voor goede afspraken met de lokale politie voor het geval de situatie escaleert.</li> </ul>
Contactloos sporten	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Er kan enkel contactloos gesport worden. Alle zwembadsporten kunnen in principe blijven doorgaan, zolang er geen oefen- of wedstrijdvormen worden gegeven waarbij contact niet kan vermeden worden.</li> <li>• De social distance moet gerespecteerd worden, ook door sporters binnen een sportgroep.</li> <li>• Afstandsregels zijn in een zwembad niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep. Jongeren vanaf 13 tot en met 18 jaar kunnen in een georganiseerde context contact maken indien dit noodzakelijk is voor de aard van de sport.</li> </ul>	



## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

<b>Capaciteit bepalen - densiteitsregels</b>	<p><b>Evalueer je maximale capaciteit</b> i.f.v. van het basisprincipe ‘1,5 m afstand houden’ op de verschillende locaties in het zwembadgebouw (inkom, kleedkamers, zwemhal en -baden,...) om een vermenigvuldiging van contacten te voorkomen.</p> <p>Een dosering van het aantal bezoekers is belangrijk om piekmomenten en/of wachtrijen te voorkomen.</p>	
	<p>Bepaal de maximale capaciteit van de zwemhal:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1,5 m afstand houden moet steeds mogelijk zijn</li> <li>• De <b>richtlijn is 1 persoon per 10m<sup>2</sup></b> (densiteitsregel), waarbij de wateroppervlakte en de oppervlakte van de kades (zwemhal) in rekening gebracht kunnen worden, dus niet de oppervlakte van de kleedkamers, inkom, ....</li> <li>• In een schoolcontext kan in functie van de klasgroep beperkt afgeweken worden van de densiteitsregel.</li> <li>• Binnen een zwemhal kunnen er meerdere sportgroepen (zie inleiding voor maximale grootte sportgroep) tegelijk toegelaten worden, zolang de onderlinge afstand tussen de groepen gerespecteerd wordt.</li> </ul>	<p>Natuurlijk ook rekening houden met de VLAREM-voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ max. 1 bader/3 m<sup>2</sup> wateroppervlakte</li> <li>○ max. aantal toegelaten bezoekers = max. aantal baders + max. 1 persoon/2,4 m<sup>2</sup> kadeoppervlakte i.f.v. de beschikbare evacuatiewegen</li> </ul> <p>Duiding afwijking schoolcontext adhv voorbeeld.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Er kan beperkt afgerond worden naar boven. Indien de beschikbare ruimte nog 18 personen kan toelaten en een klas bevat 22 leerlingen, kan die nog toegelaten worden.</li> <li>• Indien de beschikbare ruimte nog 22 personen kan toelaten en de klas bevat 18 leerlingen, kan hier geen tweede klas meer bij ingepland worden ook al is de capaciteit niet 100% volzet cf beschikbare oppervlakte.</li> </ul>
	<p><b>Capaciteit beheersen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg ervoor dat je goed weet hoeveel zwemmers er aanwezig zijn: fysiek tellen, automatische toegangscontrole, ...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Een (online) reservatiesysteem zorgt ervoor dat je continu zicht hebt op de bezettingsgraad. Het kan je ook helpen om de drukte in de inkom en /of kleedkamers onder controle te houden.</li> <li>• Als je niet met reservatie werkt kan je online (met kleuren) aangeven hoe ver je van je maximale capaciteit zit en/of de piek- en dalmomenten communiceren.</li> <li>• De zwemduur per zwemmer beperken.</li> <li>• ‘Blokzwemmen’ toepassen. Hierbij kan je er ook voor kiezen om bepaalde tijdsblokken voor bepaalde doelgroepen te voorzien: baantjeszwemmen, zwemmen voor gezinnen met kinderen &lt; 12 jaar, zwemmen vanaf 12 jaar, ...</li> <li>• Met aankomstslots van bv. een half uur werken voorkomt pieken in inkom/kleedkamers/douches.</li> </ul>
<b>Routing</b>	<p>De <b>verplaatsingsstromen / flow</b> goed organiseren werkt afstand houden in de hand. Kunnen de aanwezigen op een veilige afstand van elkaar van en naar de zwemhal</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pas waar het kan éénrichtingsverkeer toe</li> <li>• Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiceer op die plaatsen dan de ‘voorrangsregels’</li> </ul>

## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

	<p>gaan? Maak een denkoefening voor de inkomhal, gangen, toegangen, ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie looplijnen waar wenselijk. Rechts lopen op trappen en in gangen?</li> <li>• Nooddeuren die geen branddeuren zijn, kunnen open gezet worden om zo aparte in- en uitgangen te creëren.</li> <li>• Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden?</li> <li>• Verwijder stoelen, banken, ... om rusttijden binnen te vermijden</li> <li>• Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen</li> <li>• Verzoek de bezoekers om de accommodatie onmiddellijk te verlaten.</li> </ul>
	<p>Verlies bij het aanpassen van je routing het behouden van een <b>veilige evacuieroute</b> en de <b>brandveiligheid</b> niet uit het oog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Je kan feedback vragen aan de brandweer</li> </ul>
<b>Onthaal</b>	<p>De inkomhal kan <b>geen verzamelplaats</b> zijn voor sporters en niet-sporters</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor goed georganiseerde wachtrijen, waar de afstandsregels zo goed mogelijk kunnen gerespecteerd worden.</li> <li>• Mondmaskers zijn verplicht</li> <li>• Voorzie ontsmettende handgel</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Door maximaal met online tickets en betalingen te werken, voorkom je wachtrijen.</li> <li>• Sporters en niet-sporters verzamelen niet in de inkomhal. Maak afspraken of ze buiten wachten (verspreid! / voorkom samenscholing) en opgehaald worden door begeleiders, of echt stipt naar de training of gereserveerd moment komen om wachttijden te vermijden.</li> <li>• Vraag zwemmers om na hun zwemmoment onmiddellijk te vertrekken.</li> </ul>
	<p><b>Afstand tussen bezoekers en personeel</b> wordt gerespecteerd</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer of door een tafel extra afstand creëren)</li> <li>• Fysieke afscheiding (bv. plexiglas)</li> </ul>
<b>Omkleedcabines / kleedkamers en douches</b>	<p>Kleedkamers en douches mogen open.</p> <p>Hou rekening met volgende principes:</p> <p>Bepaal de capaciteit van groepskleedkamers op basis van de social distance. Om in deze context 1,5 meter te kunnen garanderen bepaal je de maximumcapaciteit van je kleedkamer best op basis van het aantal lopende meter bank/muur gedeeld door 2. Beperk de capaciteit van een groepskleedkamer sowieso op maximum 10 personen, behalve voor een huishouden, op basis het geldende samenscholingsverbod. In een onderwijscontext (schoolzwemmen) kan hiervan afgeweken worden.</p> <p>Communiceer de capaciteit op de deur (binnen- en buitenkant) / bij de ingang.</p> <p>Indien het gaat om publieke kleedkamers en douches die gebruikt worden door een constante flow van (individuele) sporters,</p>	<p>Indien open voor teams of klasgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Moet een sportgroep of klasgroep toch samen in een kleedkamer, dan moet men het mondmasker zo veel mogelijk dragen.</li> <li>• 2 teams kunnen niet samen zitten in een kleedkamer. Voorzie een duidelijk tijdslot per team.</li> <li>• Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters een idee geven waar ze het best gaan zitten./staan.</li> <li>• Voorzie tijd tussenin voor een korte ontsmetting of reiniging (extra aandacht voor klinken, banken, doucheknoppen)</li> <li>• Voorzie personeel voor de reiniging of maak afspraken met de teamverantwoordelijke die kan instaan voor de reiniging</li> </ul> <p>Indien open voor individuele sporters:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bekijk per kleedkamer/douche de aangepaste capaciteit en communiceer deze op de deur (binnen- en buitenkant)</li> </ul>

## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

	<p>moeten afstandsregels gerespecteerd worden tussen sporters die niet onder hetzelfde dak leven of die niet tot dezelfde sociale bubbel behoren (<i>limiet: zie tabel op pagina 4</i>). Bepaal de maximum capaciteit van de kleedkamer in functie van het garanderen van deze onderlinge afstand. Er moet een duidelijk reinigingsschema opgemaakt worden met frequente schoonmaakmomenten.</p> <p>Een klasgroep mag tijdens de schooluren gebruik maken van een kleedkamer zoals bepaald in de onderwijsprotocollen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aanduidingen op de zitbanken/grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan.</li> <li>• Als je blokzwemmen toepast, kan je afhankelijk van de kenmerken van je accommodatie (verhouding aantal bezoekers tot capaciteit omkleedcabines etc.) overwegen om een de kleedhokjes te nummeren en de bezoekers bij aankomst een nummer voor kleedhokje toe te wijzen (en een overeenkomstig nummer voor de locker).</li> </ul>
<b>Lockers</b>	<p>Beperk samenscholingen en onnodige contacten aan de lockers.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sluit een aantal lockers af bv. om de x lockers 1 locker open of werk met zones lockers per tijdslot</li> <li>• Het afsluiten van bepaalde delen van de lockerruimte kan je ook helpen bij het sturen van de doorstroming/routing van de bezoekers.</li> <li>• Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controle mogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)</li> </ul>
<b>Sanitair</b>	<p>Aandacht voor afstand aan de wastafels en piscines</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Neem niet alle piscines in gebruik.</li> <li>• Duid via signalisatie aan dat men afstand moet houden aan de wasbakken.</li> <li>• Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte.</li> </ul>

**Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april**

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Zwemhal / zwembad	<p><b>Capaciteit: 1 persoon per 10 m<sup>2</sup></b></p> <p><b>Van deze densiteitsregel kan beperkt afgeweken worden in een schoolcontext (zie p. 9 over densiteitsregels).</b></p> <p>1,5 m <b>afstand</b> houden is verplicht voor personen die niet tot eenzelfde huisgezin/ sociale bubbel behoren.</p> <p><b>Burgerzin/</b>verantwoordelijkheid van de zwemmers is essentieel</p> <p>Georganiseerde activiteiten: de sportgroep is beperkt volgens de limiet voor een sportgroep, bepaald door het federale mb (zie tabel in de inleiding). Tijdens het sporten mag er indoor geen contact gemaakt worden.</p> <p>Sportkampen: <a href="#">zie hiervoor het specifieke protocol</a> hieromtrent – aandachtspunt hierbij is om deze sportgroep volledig te scheiden van andere sportgroepen of publieke zwemmers. (Limiet: zie inleiding)</p> <p>De zwemhal mag geen plaats voor samenscholing worden. Ook hier mag men zich, mits respecteren van de onderlinge afstand, met niet meer personen in groep verplaatsen dan toegestaan volgens de samenscholingsregels.</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p> <p>Recreatiezones en subtropische (gedeeltes van) zwembaden moeten gesloten blijven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De maximale bezetting per bassin communiceren. Het respecteren ervan is mee de verantwoordelijkheid van de bezoekers. De redders kunnen er dan naar verwijzen als ze vaststellen dat het er toch te druk wordt.</li> <li>• Baantjeszwemmen:             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Zwembanen leggen</li> <li>○ het aantal zwemmers per baan beperken zodat er aan de kant geen opstoppingen ontstaan</li> <li>○ 'kanthangen' voorkomen: niet samen stilstaan in de banen</li> </ul> </li> <li>• Zwemlessen:             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ zie <a href="#">gedragscode trainers</a></li> <li>○ zie informatie van de betrokken federaties</li> <li>○ naar analogie met het kleuteronderwijs is, het dragen van een mondkapje door trainers die met kleuters (tot 6 jaar) omgaan niet nodig</li> <li>○ voor bv. watergewinning of beginnende groepjes kan ervoor geadviseerd worden om aan de ouders te vragen mee in het water te gaan om de oefeningen te begeleiden. Afstand tussen ouder-kind koppels onderling en de lesgever moet ook gerespecteerd worden. Weeg dit goed af tegen het principe 'niet meer mensen binnen brengen dan nodig is'.</li> </ul> </li> </ul>
EHBO	<p>Pas de <a href="#">aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen</a> toe en voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen voor zowel de verzorger als het slachtoffer. Voorzie in elk geval ook mondkapjes voor de gekwetste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Afhankelijk van de aard en de ernst van de EHBO-interventie kan je overwegen om eenvoudige handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van) de gekwetste te laten uitvoeren.</li> </ul>
Ligweide	<p>Beprek en beheers ook de capaciteit zodat de <b>afstandsregels</b> gerespecteerd kunnen worden.</p>	
Aanbod		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal.</li> <li>• Organiseer het uitlenen van materiaal zo dat de afstand gerespecteerd blijft.</li> </ul>
Tribunes	<p>Het aantal toegelaten bezoekers wordt bepaald door het overlegcomité en vastgelegd in een federale ministerieel</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor</li> </ul>

## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

	<p>besluit. De limiet voor 'publiek indoor' is opgenomen in de tabel in de inleiding. Dit kan ook 0 zijn indien publiek niet is toegelaten door het federale mb.</p> <p>Zittend is aangewezen, maar een staand publiek is toegelaten, zolang men onder de limiet 'publiek indoor' blijft (dus niet in functie van CIRM).</p> <p>Publiek moet te allen tijde 1,5 meter afstand houden en een mondkapje dragen. Enkel om iets te eten of te drinken kan het mondkapje kortstondig afgezet worden.</p> <p>Supporterszones/tribunes worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen en binnen de beschikbare &amp; realistische mogelijkheden.</p>	<p>het publiek volgens de geldende afstandsregels (minimum 1,5 meter afstand) en dichtheidsregels (zoals bepaald via het CERM)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bepaal een covid-veilige maximumcapaciteit.</li> <li>• De toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers zal steeds de toets van het CERM moeten doorstaan.</li> <li>• Zorg voor communicatie op uw website of andere beschikbare kanalen naar de toeschouwers toe.</li> <li>• Je kan vakken maken waar aangegeven staat hoeveel personen in dat vak mogen.</li> <li>• Je kan staanplaatsen duidelijk markeren met spots op de grond, met voldoende afstand onderling</li> <li>• Voorzie flows voor bezoekers. Waar mogelijk voorzie je 'eenrichtingsverkeer'.</li> <li>• Probeer verplaatsingen op de tribune tijdens een match te vermijden. Geef dit ook zo aan bij het betreden van de tribune/zitplaatsen (of vooraf in de communicatie).</li> </ul>
<b>Lift</b>	De lift wordt bij voorkeur niet gebruikt. Indien noodzakelijk door maximum 1 persoon en zo nodig een begeleider	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor communicatie</li> </ul>
<b>Parking</b>	De parking is open voor auto's en fietsers	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg vooral aan de ingang van een scheiding van stromen.</li> </ul>
<b>Fietsenstalling</b>	Fietsenparkings zijn meestal dichter dan 1,5 m bij elkaar.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor signalisatie die bezoekers eraan herinnert om afstand te houden en eventjes te wachten om iemand voorrang te geven.</li> </ul>

## 2.3. Hygiëne

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen met water en zeep of te desinfecteren met alcogel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Maak gebruik van reminders</li> </ul>
	Pas je <b>poetschema's</b> aan om <b>extra reinigings- en desinfectiemomenten</b> te voorzien. Besteed extra aandacht aan voorwerpen die vaak aangeraakt worden.	<b>Advies Agentschap Zorg en Gezondheid:</b> In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels, de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers, ... Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.
	<b>Strikte toepassing van de schoonmaak-protocollen.</b> Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor de nodige opleiding en communicatie: informeer de medewerkers waarom bepaalde handelingen/maatregelen nodig zijn.</li> <li>• Zorg ervoor dat de vereiste PBM beschikbaar zijn</li> </ul>
	Stel <b>richtlijnen voor zwemmers</b> op. Zie ' <a href="#">gedragscode voor sporters</a> '	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Communiceer de hygiëneregels duidelijk. Hang ze op aan het onthaal en op de relevante plaatsen.</li> </ul>
Routing	<b>Beperk aanrakingen</b> met deuren e.d.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Binnendeuren maximaal open laten staan (branddeuren niet!)</li> <li>• Automatische deuren</li> <li>• Buitendeuren niet open laten staan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.</li> </ul>
Onthaal	<b>Beperk aanrakingen</b> met oppervlakken en voorwerpen die vaak aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geef de voorkeur aan cashloos en contactloos betalen (bancontact(app)), maar verlies ook niet uit het oog dat dit voor sommige doelgroepen een drempel is of niet kan.</li> <li>• Voorzie evt. wattenstaafjes voor de betaalterminal of ontsmettende handgel</li> <li>• Zet in op online reservaties en betalingen</li> <li>• De zwemmer ontvangt bij reservatie een QR-code die hem toegang tot het zwembad geeft</li> <li>• Zorg dat vuilnisbakken niet kunnen gebruikt worden, open deksel hebben of</li> </ul>

**Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april**

		enkel met de voet kunnen geopend worden.
	Zet in op een goede <b>handhygiëne</b> en voorzie minstens bij de ingang en de uitgang <b>ontsmettende handgel</b> voor de bezoekers.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie ontsmettende handgel bij de ingang/kassa/...</li> <li>• Voorzie hygiëncorner met handgel, papieren zakdoekjes, ...</li> </ul>
	Extra aandacht voor <b>reiniging van oppervlakken en voorwerpen die regelmatig aangeraakt</b> worden	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Betaalautomaten (onbemande kassa) - bancontact apparaten: regelmatig ontsmetten, ontsmettende handgel voorzien en over het verwachte gebruik ervan communiceren</li> </ul>
	Dit is dé plaats voor het <b>communiceren</b> van de gedragsregels en het toegangsverbod voor mensen met ziektesymptomen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie duidelijke visuele communicatie (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben)</li> <li>• Herhaal de basisinformatie aan de balie</li> </ul>
<b>Omkleedcabines / kleedkamers en douches</b>	<p>Deze mogen open. Deze hygiënemaatregelen zijn aanvullend op het eerdere luik rond kleedkamers en douches (zie afstand houden).</p> <p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie in poetschema extra aandacht voor reinigen of ontsmetten van deurklinken, banken en doucheknoppen/kranen.</li> <li>• Voor de kleedkamervloer volstaat het om goed te reinigen (meermaals per dag indien veelvuldig gebruikt). De vloer moet niet telkens gedesinfecteerd worden.</li> <li>• Hou in je poetschema rekening met het onderscheid in gebruik door sporters in georganiseerd verband en individuele sporters.</li> <li>• Door te kiezen om de ene kant voor de 'inkomende' bezoekers en de andere kant voor de 'uitgaande' bezoekers te gebruiken hebben de poetsmedewerkers tijd om een bepaalde kant te reinigen.</li> <li>• Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging).</li> <li>• Om het reinigen van kleedkamers en douches tussen sportgroepen door praktisch haalbaar te houden, kunnen er vanuit het principe 'gedeelde verantwoordelijkheid' afspraken gemaakt worden met de sportgroep die mee kan instaan voor de reiniging.</li> </ul>
	Schakel haardrogers uit	
<b>Ligweide</b>	<p>Minimaal 1,5m afstand bewaren en een goede handhygiëne zijn de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan.</p> <p>Het vernevelen of sproeien van reinigings- of ontsmettingsmiddelen over</p>	

**Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april**

	<p>een groot oppervlak op openbare terreinen is weinig zinvol en wordt ontraden. (Bron: <i>Agentschap Zorg en Gezondheid</i>)</p>	
<b>Lockers</b>	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie <b>extra reinigingsmomenten</b> in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers</li> <li>• Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)</li> </ul>
<b>EHBO-lokaal</b>	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden. Wel kan er best een <b>procedure</b>/werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.</p>	
	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In de procedure moet er aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...</li> </ul>
<b>Sanitair</b>	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie <b>extra reinigingsmomenten</b> in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	
<b>Materiaal</b>	<p>Los spelmateriaal zoals plankjes, noodles, banden, ... die in het water liggen tijdens speel-/recreatief zwemmen kunnen hier in blijven liggen en moeten niet tussentijds ontsmet worden aangezien ze continu in gechloreerd water liggen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Moedig het gebruik van eigen materiaal aan.</li> <li>• Laat het uitlenen van materiaal via een zwembadmedewerker verlopen.</li> </ul>



## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

<b>Drankautomaten / waterfonteintjes</b>	Sluit waterfonteintjes tijdelijk af	
	Besteed extra aandacht aan hygiëne gezien drankautomaten door meerdere personen worden gebruikt.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reinig de plaatsen die regelmatig aangeraakt worden op frequente basis.</li> <li>• Voorzie ontsmettende handgel en sensibiliserende boodschappen aan de automaten.</li> </ul>

### 2.4. Samenscholing vermijden

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
<b>Cafetaria</b>	Horeca volgt de richtlijnen van de horecasector. Deze faciliteiten blijven gesloten tot zolang dit ook geldt voor de algemene horecafaciliteiten.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verwijs door naar <a href="#">Horeca Vlaanderen voor correcte aanpak</a></li> <li>• Cafetaria in handen van clubs – maak hen bewust dat ze ook onder deze regels vallen</li> </ul>
<b>Inkomhal</b>	Stimuleer de bezoekers om na het zwemmen de accommodatie onmiddellijk te verlaten.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Raad voor een georganiseerde activiteit of een gereserveerde zwembeurt aan om maar 5 minuten vooraf naar het zwembad te komen.</li> </ul>
<b>Fietsenstalling</b>	Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden bij de fietsenstalling.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor sensibilisering/informatieborden</li> </ul>
<b>Parking</b>	Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden op de parking.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg voor sensibilisering/informatieborden</li> </ul>
<b>Welness</b>	In een zwembad kan men soms ook gebruik maken van een sauna, of andere gelijkaardige accommodaties. Alle wellnessgedeeltes moeten gesloten blijven.	

### 2.5. Verluchting en CO2

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
<b>Ventilatie en verluchting</b>	<p>Het virus is minder actief in goed verluchte of geventileerde ruimten.</p> <p>Zorg voor voldoende aanvoer van buitenlucht door ventilatie (continue luchtstroom) of verluchting (openzetten ramen en deuren).</p> <p>Maak een verluchtungs- en ventilatieplan op.</p> <p>Hou bij het gebruik van verwarming rekening met dezelfde bovenstaande richtlijnen.</p> <p>Vermijd recirculatie van binnenlucht.</p> <p>Via onderstaande link vind je meer adviezen en aanbevelingen: <a href="#">Coronamaatregelen: verlucht en</a></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Laat buitendeuren niet permanent volledig openstaan als er goedwerkende ventilatiesystemen aanwezig zijn die voor voldoende luchtverversing zorgen. Dit zou de werking van die systemen kunnen verstoren en leidt mogelijks ook tot nodeloos energieverlies.</li> <li>• In slecht geventileerde ruimten laat je zo veel mogelijk deuren en ramen open.</li> <li>• Vermijd gebruik van airco.</li> <li>• Vermijd ventilatiesystemen en verwarmingssystemen met recirculatie van binnenlucht.</li> </ul>

	<p><a href="#">ventileer voldoende je lokalen - Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (vlaanderen.be)</a></p> <p>Raadpleeg deze aanbevelingen zeker. Ze kunnen ook voor de ventilatie en verluchttingsplannen in sportinfrastructuur een meerwaarde betekenen.</p>	
<b>Impuls-verluchting</b>	<p>Deze maatregel is verplicht bij ruimtes waar geen of ontoereikende ventilatiesystemen in gebruik zijn.</p> <p>Zorg bij de wissel tussen sportgroepen voor voldoende spreiding tussen de tijdslots. Laat minstens 15 minuten vrij tussen twee tijdslots in functie van impulsverluchting.</p> <p>Tijdens deze 15 minuten zet je alle beschikbare ramen en deuren gedurende 15 minuten maximaal open voor een optimale aanvoer van verse buitenlucht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dergelijke impulsverluchting is erg efficiënt in het accuut afvoeren van vervuilde binnenlucht (CO<sub>2</sub>, aerosolen).</li> </ul>
<b>Monitoring CO<sub>2</sub></b>	<p>Zorg voor een monitoring van de luchtkwaliteit om op te volgen of de voorziene ventilatie of verluchttingsacties toereikend zijn.</p> <p>De beste indicator voor de luchtkwaliteit is tot op heden nog steeds de CO<sub>2</sub> concentratie. Zorg dus voor een degelijke CO<sub>2</sub> monitoring in de sportinfrastructuur.</p> <p>Met betrekking tot de CO<sub>2</sub> monitoring raden we aan om 900 ppm in te stellen als waarschuwningsniveau om de aanvoer van verse lucht te verhogen. 1200 ppm stel je best in als alarmniveau om de activiteiten te staken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het voorzien van eigen apparatuur om in te staan voor de monitoring van CO<sub>2</sub> concentraties geniet de voorkeur.</li> <li>• Plaats CO<sub>2</sub> meters steeds op een representatieve plaats: dicht bij de actieve sporters en op hoofdhoogte.</li> <li>• Indien je niet beschikt over eigen CO<sub>2</sub> monitoringsapparatuur dien je toch een monitoringsplan uit te werken in overleg met je lokale bestuur of een derde partij. Zorg daarbij voor regelmatige, mobiele steekproefmetingen tijdens een representatieve bezetting van de infrastructuur en hou deze meetresultaten steeds bij.</li> </ul>
<b>Luchtreinigers</b>	<p>Luchtreinigers zijn niet verplicht, maar kunnen een meerwaarde zijn voor de luchtkwaliteit.</p>	<p>Als aanvullende maatregel kan optioneel gewerkt worden met luchtreinigers/luchtzuiveraars.</p> <p>Er zijn verschillende toestellen op de markt die op een snelle en efficiënte manier de aerosolconcentratie in de lucht kunnen reduceren.</p> <p>Deze toestellen zijn vaak efficiënter en voordeliger dan een zware upgrade van het ventilatiesysteem in functie van een verhoogde afvoer van aerosolen.</p>

## 2.6. Technische/organisatorische aandachtspunten

<p><b>Doeltreffende desinfectie</b></p>	<p>Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel: een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm). Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. <i>(Bron: Agenschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus. <i>(Bron: Agenschap Zorg en Gezondheid)</i></li> </ul>
<p><b>Legionella</b></p>	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen. Mits het toepassen van een paar eenvoudige maatregelen vooraleer je de installatie weer in gebruik neemt of openstelt voor het publiek, kan je het gezondheidsrisico tot een minimum beperken. <a href="#">De procedure met de drie te nemen stappen en de bijhorende voorschriften kan je raadplegen via de website van het Agenschap Zorg en Gezondheid.</a></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het is aangeraden om, na het uitvoeren van het stappenplan voor het spoelen van het sanitaire leidingwatersysteem, een week voor opening staalnames voor legionella te laten uitvoeren door een erkend labo zodat bij opening duidelijk is of het risico voor legionellagroei en verspreiding beheerst is.</li> </ul>
<p><b>Veiligheid drinkwater</b></p>	<p>Zie info Legionella</p>	
<p><b>Chloorgehalte</b></p>	<p>Net als andere coronavirussen heeft SARS-CoV-2 een fragiel buitenmembraan dat gevoelig is voor oxidatiemiddelen zoals chloor. Bij hogere chloorconcentratie worden virussen sneller afgedood maar dat geldt voor alle pathogene micro-organisme. Bovendien kunnen coronavirussen niet goed overleven in water. Een geoptimaliseerde waterbehandeling en het respecteren van de waterkwaliteitsvereisten is toereikend om het potentieel risico van een COVID-besmetting via het zwembadwater te ondervangen is Het is aan te bevelen om niet op de uitersten te balanceren maar te streven naar een pH van 7.2 bij een vrij beschikbare chloor van minimum 0.7 mg/l. Bij hogere chloorwaarde is er bijkomend een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. <i>(Bron: Agenschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zorg ook voor een goede verdeling van de desinfectie (maximale doorstroming en menging van het zwembadwater</li> <li>• Als je toch zou kiezen voor een hogere dosering van vrij beschikbaar chloor, wees je er dan van bewust dat er een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. Het is dan des te belangrijker dat al de parameters goed opgevolgd worden en afwijkingen goed en betrouwbaar geconstateerd worden en dat er zo nodig bijsturingen gebeuren.</li> </ul>
<p><b>Openingsuren</b></p>	<p>Een tijdelijke aanpassing van de openingsuren kan aan de orde zijn om de verschillende groepen zwemmers die van het zwembad gebruik willen maken hier de kans toe te geven.</p>	
<p><b>Personeelsorganisatie</b></p>	<p>Streef naar een maximale 'corona-bijscholingsgraad' van redders en personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• RedFed en ISB zetten maximaal in op aangepaste bijscholingen. De bijscholing wordt ten zeerste aangeraden aan alle redders.</li> </ul>

## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

	<p>Investeer in opleiding/training van medewerkers. Iedereen moet veilig kunnen werken en het mag geen verschil maken of er bv. een vaste redder of een clubredder aan het bad staat</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Correct gebruik PBM's</li> <li>• Omgaan met verbale agressie</li> </ul>
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het kan interessant zijn te werken met een corona-coördinator en corona-verantwoordelijken die de genomen maatregelen opvolgen en kunnen schakelen</li> </ul>
<p><b>Monitoring en ervarings-uitwisseling</b></p>	<p>Deze situatie is voor iedereen nieuw. Werk samen met de veiligheidsambtenaar van je stad of gemeente. Signaleer aandachtspunten bij de uitgewerkte protocollen zodat de volledige sector kan leren uit ervaringen en verbetervoorstellen doen.</p>	

### 3. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn

Dit geldt vanzelfsprekend voor personeel, trainers en medewerkers, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers. Onderstaande richtlijnen geven een houvast om dit te kunnen realiseren.

#### 3.1. Algemeen

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid op de werkplek en daarbuiten.</li> <li>• Een medewerker met ziektesymptomen zoals hoest en/of koorts komt beter niet naar de werkplek.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Communiceer de bijhorende <a href="#">gedragscodes</a>:             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Blijf thuis, zeker als je ziek bent.</li> <li>○ Was vaak je handen met water en zeep.</li> <li>○ Hou minstens 1,5 meter afstand als je buiten bent.</li> <li>○ Beperk je fysieke sociale contacten.</li> <li>○ Draag een mondmasker op het openbaar vervoer en op drukke openbare plaatsen.</li> </ul> </li> <li>• Een medewerker draagt steeds een mondmasker als hij/zij in contact kan komen met sporters/bezoekers van de sportinfrastructuur.</li> <li>• Faciliteer thuiswerken indien mogelijk</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondmasker, plexischerm ...).</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bespreek ook met de medewerkers waar hun grootste vragen of bezorgdheden liggen, en zoek samen naar een oplossing.</li> </ul>

#### 3.2. Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel.

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
<b>Algemeen</b>	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar</li> <li>• Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden.</li> </ul>
<b>Onthaal-medewerkers</b>	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij het contact met de klant	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Heb je een open balie, neem dan maatregelen bv. plexiglas, onthaalmedewerker en bezoeker dragen mondmasker, vergroot de afstand van de balie (vb. door een extra tafel te zetten), voorzie afstands aanduiding, ...</li> </ul>
<b>Schoonmaak-medewerkers</b>	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot zwembadbezoekers kunnen respecteren.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het poetsen gebeurt zo veel mogelijk op het moment dat er niemand in de accommodatie is.</li> <li>• Laat wanneer er sporters aanwezig zijn in de accommodatie het poetspersoneel een mondmasker laten dragen</li> </ul>
<b>Redders</b>	De RedFed werkte aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen uit om in de context van een zwembad op een voor het slachtoffer en	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorkeur voor gebruik reddingsgordel</li> <li>• Eenvoudige EHBO-handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van het) slachtoffer onder begeleiding van redder</li> </ul>

## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

	redders veilige manier hulp te kunnen bieden. Zie <a href="http://www.redfed.be">www.redfed.be</a> .	<ul style="list-style-type: none"> <li>• O<sub>2</sub>-toediening met blaasballon, bufferzak en zuurstof of een MTV, beiden met HMEF-filter</li> <li>• ...</li> </ul>
	Voorzie de vereiste PBM's voor je redders, deze staan opgelijst in de aangepaste richtlijnen. Zie <a href="http://www.redfed.be">www.redfed.be</a> . Een PBM heeft enkel zin als het correct gebruikt wordt. Zorg voor voldoende opleiding/training en ondersteuning.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• PBM redders: handontsmettingsmiddelen, mondklappen voor het slachtoffer, FFP2 (of FFP3) maskers, wegwerphandschoenen, veiligheidsbril</li> </ul>
	Pas je eigen noodprocedures aan op basis van de aangepaste richtlijnen.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
<b>Toezichters</b>	Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijtscholing'.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).</li> </ul>
<b>Techniekers</b>	Afstand houden tussen techniekers – ook als het van een extern bedrijf is	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie een procedure</li> </ul>

### 3.3. Hygiëne

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
<b>Onthaalmedewerkers</b>	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij contact met de klant.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie aan de balie ontsmettingsgel</li> <li>• Zet in op cashloos/contactloos betalen</li> </ul>
	Zorg dat gedeelde werkplekken (back office) hygiënisch zijn. Voor richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de maatregelen voor kantoorinrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden</li> </ul>
<b>Schoonmaakmedewerkers</b>	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht is voor gedeeld werkmateriaal.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden</li> </ul>
<b>Redders/Toezichters</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzie ontsmettingsgel in het redderslokaal</li> </ul>
<b>EHBO</b>	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt</li> <li>• De clubs geen vrij gebruik geven van EHBO koffers, ofwel x aantal koffertjes maken en ter beschikking stellen van elke club. Iedere club staat in voor z'n eigen koffertje.</li> <li>• Voorzie op elke poetskar een set met mondklappen en handschoenen</li> </ul>

## 4. Afsluitende bemerkingen

- Toeschouwers bij jeugdtrainingen (t.e.m. 12 jaar) zijn beperkt tot maximaal 1 lid van het huishouden per deelnemer. Een persoonlijke begeleider bij G-sporters is steeds toegelaten.
- Elk zwembad is uniek met een eigen aanbod en verschillende gebruikers. Het is aan de exploitant om rekening houdend met de geldende richtlijnen te bepalen welke activiteiten met welke doelgroepen kunnen hervatten.
- Het zwembad kan verhuurd worden aan bv. een zwemclub op voorwaarde dat zij de regels respecteren en hiervoor de verantwoordelijkheid dragen. Zorg voor een ondertekende afsprakennota.
- Vraag aan clubs om een coronaplan op te stellen. Als exploitant kan je hier een aantal basisvoorwaarden bepalen. Laat de clubs ook een engagement ondertekenen. Verschillende sportfederaties werkten voor hun verenigingen een sportspecifiek protocol uit zie [www.zwemfed.be](http://www.zwemfed.be); [www.nelos.be](http://www.nelos.be), [www.redfed.be](http://www.redfed.be)

## Bijlage 1 // Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

**Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)**

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrische (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

*!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan!!*

**Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een alcoholoplossing gebruiken (70% ethanol)**

*!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m<sup>2</sup>), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerk: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelming!!*

**Producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.**

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).

*Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus.*

*Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.*

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
  - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
- Oppervlakteontsmetting (wipes):



## Protocol voor zwembadexploitanten – 26 april

- Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
- Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

*!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!*

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.